

R e g i s t r a t i e k a m e r

Vaste kamercommissie voor Justitie
der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 13 maart 2000
Ons kenmerk Z2000-0223.01
Onderwerp Verdrag Cybercrime

De Registratiekamer heeft met bijzondere belangstelling kennisgenomen van de brief van 23 december jl. van de Minister van Justitie aan de Voorzitter van uw Kamer (Kamerstukken II, 1999-2000, 23530, nr. 40) over het in het kader van de Raad van Europa tot stand te brengen 'Cybercrime-verdrag' en de Nederlandse inzet op het gebied van informatiecriminaliteit. De Registratiekamer onderschrijft de opvatting van de Minister dat dit verdrag ingrijpende gevolgen kan hebben voor de ontwikkeling van het Nederlandse recht en onderstreept de noodzaak tot oordeelsvorming hierover in bredere kring.

Het behoeft nauwelijks betoog dat informatiesystemen en de daarmee verwerkte datastromen bescherming behoeven tegen onrechtmatige inbreuken. Ook tegen inhoudgerelateerde delicten, zoals kinderporno, dient op adequate wijze te kunnen worden opgetreden. Het gebruik van internationale informatienetwerken voor dergelijke grensoverschrijdende, criminele gedragingen stelt politie en justitie in dit verband voor nieuwe vraagstukken.

De internationale samenwerking bij de bestrijding van dit soort criminaliteit dient uiteraard wel te worden vormgegeven binnen de kaders die een rechtsstaat als de onze past. Het gaat hier immers - onder meer - om het (doen) verrichten van ingrijpende onderzoeken in of aan buitenlandse, openbare en private netwerken, dan wel omgekeerd om het toelaten van buitenlandse opsporingsinstanties in Nederlandse (telecommunicatie-)netwerken. Voorkomen moet worden dat een bepaald niveau van bescherming van grondrechten wordt uitgehold door toelating

Uw brief
Bijlagen
Contactpersoon
Doorkiesnummer

Prins Clauslaan 20
Postbus 93374
2509 AJ 's-Gravenhage
Tel. 070-3811300
Fax 070-3811301

Datum 13 maart 2000
Ons kenmerk Z2000-0223.01
Blad 2

van – of nauwe samenwerking met – juist die instanties in binnen- en buitenland die aan de minste beperkingen zijn gebonden.

Voorts dient hier de samenhang met andere reeds bestaande onderzoeksbevoegdheden goed in het oog te worden gehouden. De in het Cybercrime-verdrag te realiseren strafvorderlijke bevoegdheden houden uiteraard verband met reeds aanwezige mogelijkheden, zoals inbeslagneming van gegevensdragers, het verrichten van onderzoeken in computernetwerken, het vorderen van inlichtingen over telecommunicatie of het aftappen daarvan. Hier is derhalve omzichtigheid geboden, wil het samenstel van te treffen maatregelen niet – hetzij rechtstreeks, hetzij door hun uitwerking in de praktijk – leiden tot disproportionele inbreuken in de communicatievrijheid en de persoonlijke levenssfeer.

Tegen die achtergrond acht de Registratiekamer het van groot belang, dat bij de verdere ontwikkeling van het Cybercrime-verdrag op strikte wijze toepassing wordt gegeven aan artikel 8 Europees Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM), niet alleen inzake het aftappen en opnemen van de inhoud van berichtenverkeer maar met name ook als het gaat om verplichtingen tot het bewaard houden en verstrekken van gegevens over het telecommunicatieverkeer ten behoeve van politie en justitie.

Het verkrijgen van kennis van bedoelde verkeersgegevens door derden wordt ook in internationaal verband beschouwd als een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en in het bijzonder ook op het communicatiegeheim. Hier wordt kortheidshalve verwezen naar de opvatting van de Werkgroep van toezichthouders als bedoeld in artikel 29 van de Europese privacyrichtlijn (nr. 95/46/EG), neergelegd in haar Recommendation 3/99 van 7 september 1999 on the preservation of traffic data by Internet Service Providers for law enforcement purposes (zie bijlage).

Aan dergelijke inbreuken stelt het tweede lid van artikel 8 EVRM een aantal fundamentele eisen. In het algemeen kan worden gesteld, dat de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit zich niet verdragen met een ten behoeve van justitie en politie in te richten informatievoorziening van structurele of duurzame aard. Daarnaast moet aan een stelsel van duidelijke wettelijke verplichtingen en waarborgen de voorkeur worden gegeven boven geheime, en dus ook moeilijk

Datum 13 maart 2000

Ons kenmerk Z2000-0223.01

Blad 3

controleerbare, onderzoeken in telecommunicatienetwerken op basis van de vrijwillige medewerking van exploitanten of beheerders daarvan. Het in een concreet onderzoek aan een bepaalde netwerkerbeheerder gericht bevel tot vastlegging van verkeersgegevens betreffende een specifiek aansluitpunt zal de toets van artikel 8 EVRM daarentegen in beginsel wel kunnen doorstaan.

De Registratiekamer dringt er op aan dat het Cybercrime-verdrag in dit perspectief tot stand zal worden gebracht en is desgewenst gaarne bereid daarover nader van gedachten te wisselen met uw Commissie. Een afschrift van deze brief is heden ter kennisneming verzonden aan de Minister van Justitie.

Hoogachtend,

Voorzitter Registratiekamer